

saa stort, at det klart viser Nødvendigheden af at gribe til omfattende ekstraordinære Foranstaltninger for at tilvejebringe Ligevægt i vor Statshusholdning.

Finansaaret 1910 11 har langtfra haft den udpræget abnorme Karakter, som dets Forgænger havde. Ganske vist skyldes en Del af Underskuddet Aarsager af forbigaende Natur, men desværre maa vi sige, at langt det meste deraf stammer fra Indtægtsbrist eller Udgiftsstigninger, som ere af blivende Art. For flere vigtige Udgifters Vedkommende gælder det endog, at yderligere Stigning kan forventes. Hvis vi søge at klare os Hovedaarsagerne til de 33 Mill. Kr.s Underskud, møde vi først nogle og det heldigvis ret betydelige Poster, som ere af forbigaende Natur. Jeg tænker her for Indtægtssidens Vedkommende for det første paa de resterende 1,200,000 Kr. af Forsvarsskatten, som ikke have kunnet komme til Indtægt paa dette Statsregnskab, men som komme paa det følgende, dernæst de 2,888,000 Kr., som vare anslaaede indvundne ved Salg af Humandsobligationer, men som ikke ere indgaaede, og endelig for Udgiftssidens Vedkommende paa de 6,453,000 Kr., som skyldes de ekstraordinære Forsvarsforanstaltninger i Henhold til Lovene af 1909. Disse Udgifter ere i strengeste Forstand af ekstraordinær Karakter og ophøre jo i Løbet af faa Aar, de ville ophøre med Finansaaret 1916—17, ja i det væsentlige efter den lagte Plan med Finansaaret 1914—15, idet der efter dette Aar kun vil være nogle forholdsvis mindre Udgiftsposter tilbage paa ca. 1 $\frac{1}{3}$ Mill. Kr. Disse Udgifter ville heller ikke i de nævnte Aar, de Aar, der gaa, inden de helt ere udløbne, komme til at paavirke Balancen paa anden Maade end gennem en Forøgelse af Renten af optagne Laan. Det er givet, at en Udgiftspost af den Størrelse ikke kan afholdes og heller ikke er forventet afholdt af de løbende Indtægter, men maa dækkes ved Laan.

Tilbage er saa 22,600,000 Kr. Her maa man paa Indtægtssiden mærke Tabet ved Skattereformen af 1908, som man nu med tilnærmelsesvis Sikkerhed kan opgøre. Dette Tab var som bekendt anslaaet til ca. 2 $\frac{1}{2}$ Mill. Kr., men det maa, hvis man skal akkviescere ved Tallene fra det Statsregnskab, som nu er aflagt, anslaaes til ca. 2,200,000 Kr. mere. Man har ganske vist villet sammenligne det udprægede Højkonjunkturaar 1907—08 med det lige saa udprægede Nedgangsjaar 1909—10, i hvilket der desuden gjorde sig forskellige Overgangsforhold gældende, som

jeg offere har haft Lejlighed til at paa-pege for det høje Ting, nemlig den ekstraordinært store Merindførsel af Tobak, Vin og Spirituosa i det Aar, der gik umiddelbart forud for Toldreformens Ikrafttræden, og den som Følge deraf ekstraordinært lave Indførsel af disse Artikler, paa hvilket Kompensationen for Tabet ved Toldloven skulde søges, i Aaret 1909—10. Jeg skal ikke komme tilbage til Enkeltheder heri, da jeg saa ofte har omtalt dette for det høje Ting. Men det er klart, at disse to Aar kan man ikke bruge til Sammenligning. Det sidste Aar før Toldlovens Ikrafttræden, som nogenlunde kan bruges til Sammenligning, er i Virkeligheden Finansaaret 1906—07, og det første Aar efter Toldlovens Ikrafttræden, som kan bruges, er det Finansaar, for hvilket Statsregnskabet nu er aflagt, 1910—11. I det første af disse Aar er der selvfølgelig ingen Virkninger at spore af den kommende Toldlov saaledes som i Finansaaret 1907—08. Det var vel et Højkonjunkturaar, men dog ikke saa udpræget som dets Efterfølger, som var det Aar, i hvilket Bølgen brast og gik nedefter, men som alligevel, finanspolitisk set, i vor Statshusholdning staar som den yderste Spids af Højkonjunkturaaret. Finansaaret 1906—07 er altsaa vel et meget bedre Aar end det Aar, jeg vil sammenligne det med, Finansaaret 1910—11, men saa er der til Gengæld et andet Forhold, som noget kan opveje denne Ulighed, nemlig at Folkemængden i Mellemtiden er tiltagen. Jeg antager, at disse to Forhold: dette, at Finansaaret 1910—11 er et saa meget ringere Aar end 1906—07, og dette, at Folketallet er steget fra 1906—07 til 1910—11, nogenlunde kunne opveje hinanden, saaledes at man virkelig med nogen Nytte kan sammenligne de to Aar med hinanden. Sammenligningen viser da, at Indførselstolden og Sukkerafgiften — som i den Forbindelse, hvorom her er Tale, ganske nødvendigt maa tages sammen, idet det er en Selvfølge, at det ene Tal normalt synker, naar det andet stiger — bortset fra Godtgørelserne, udgjorde i 1906—07 43,532,000 Kr., men i 1910—11 kun 36,743,000 Kr. eller 6,784,000 Kr. mindre. Den paaregnede Indtægtsnedgang var ca. 7 Mill. Kr., saaledes at Nedgangen altsaa bliver en lille $\frac{1}{4}$ Million mindre end anslaaet, med andre Ord, Skønnet over Indtægtsnedgangen har fuldt ud slaaet til.

Men anderledes stiller Sagen sig med de to Kompensationslove, altsaa Arveafgiftsloven og Loven om Tillægsafgift paa